

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Euroopa Maasüü Aseagu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapirkondadesse

Tähelepanekuid toidualase teabe esitamisest ja pakendite märgistusest

Tiiu Rand

Veterinaar- ja Toiduamet
peaspetsialist

9.11.2017

Tähemärgisuurus ja loetavus

Tähemärgisuuruse nõue (x- min 1,2 mm/0,9 mm)
kehtib nii **tähtedele** kui **numbritele** (sh
toitumisasalases teabes)

Loetavus -> kontrastsus (nt läbipaistval kilel?)

Koostis -> Koostisosad

Koostisosa –toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav mis tahes **aine või toode** (sh lõhna- ja maitseaine, lisaaine, toidus kasutatav ensüüm, **liitkoostisosa komponendid**), **mida valmistootde** (ka muudetud kujul) **sisaldab**.

Nt: Mis on õige süldi märgistusel?

- ... maitseköögiviljad (porgand, sibul, **juurseller**), vürtsid?
- ... porgandi, sibula, **juurselleri** ja vürtside ekstraktid?

Koostis -> Koostisosad

- Tehakse ilma pealkirjata 'koostisosad' loetelusid

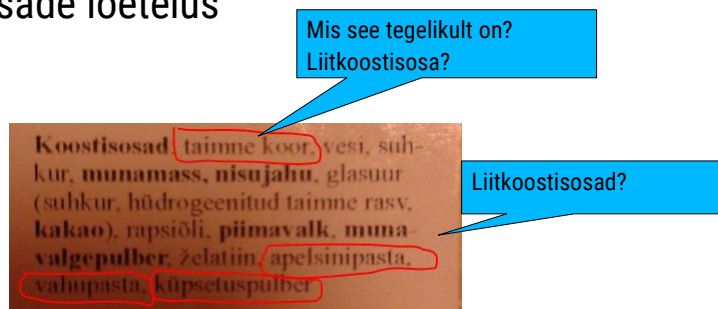
Nt „100 g toote valmistamiseks kasutatud 53 g veiseliha ja 51 g sealiha, vesi, sool,“ ???

milleks vesi?

- **lisatud vesi** esitatakse koostisosade loetelus, kui seda valmistootes **üle 5 %**, v.a ...
- v.a liha, lihavalmistised, töötlemata kalandustooted, töötlemata kahepoolmelised molluskid

Liitkoostisosa koostisosad

Ka liitkoostisosa koostisosad tuleb esitada koostisosade loetelus

Allergeenid

Teatavad allergiat või talumatust põhjustavad ained või tooted -> allergeenid

Allergeenid toidualase teabe tähenduses on **kindel loetelu**, esitatud määruse 1169/2011 II lisas (vt juhendit [allergiat või talumatust põhjustavad ained](#))

gluteeni sisaldavad teraviljad: **nisu, rukis, oder, kaer** või nende hübriidliinid ja neist valmistatud tooted (välja arvatud ...)

koorikloomad, kala, muna, piim ja piimatooted, soja, maapähklid, pähklid ja mandlid, seller, sinep, seesamiseemned, lupiin, molluskid, vääveldioksiid ja sulfitid (kui üle 10 mg/kg või 10 mg/l)

Allergeenide esitamine

Miks on kakao paksus kirjas?

Koostisosad: taimne koor, vesi, suhkur, munamass, nisujahu, glasuur (suhkur, hüdrokeenitud taimne rasv, **kakao**), rapsiõli, piimavalg, muna-valgepulber, želatiin, apelsinipasta, vahupasta, küpsetuspulber

Allergeenide esitamine

allergeeni nimetus on nisu, rukis jne

Gluteeni sisaldavad teraviljad: **nisu, rukis, oder, kaer** või nende hübriidliinid ja **neist valmistatud tooted**, v.a

- nisul põhinevad glükoosisiirupid, sealhulgas glükoos*;
- nisul põhinevad maltodekstriinid*;
- odral põhinevad glükoosisiirupid;
- teraviljad, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;

*ja nendest valmistatud tooted, kui ameti (EFSA) hinnangul on ebatõenäoline, et töötlemisel nende allergeensus võrreldes algtoodetega suureneb

Mis teraviljast on: punased linnased, linnaseekstrakt ...?

Allergeenide esitamine

Piim ja sellest valmistatud tooted (sh laktoos), v.a

- a) vadak, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;
b) laktitool;

allergeeni nimetus

Allergeenina esitatakse **piim, jogurt, kohupiim, hapukoor, piimapulber, lõssipulber, juust, kodujuust, või** jne
Ei ole õige nt: lõssipulber (sh laktoos)

Allergeenina esitatakse **laktoos** juhul, kui toidu valmistamisel on kasutatud laktoosi, mitte piima või piimatoodet

Nt: lõhna- ja maitseaine (sh laktoos)

allergeeni nimetus

Koostisosa „taimsed rasvad“/“taimsed õlid“

Taimset päritolu **rafineeritud** taimsed rasvad/õlid

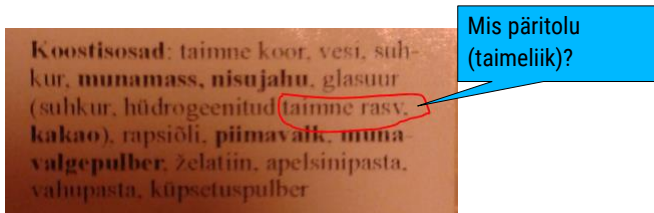
→ võib kanda ühiselt nimetuse „taimsed rasvad/õlid“
alla lisades viite taimsele päritolule (ehk taimeliigile)

- ei kehti oliiviõlide kohta (oliiviõlid ei ole rafineeritud; oliiviõlidel täpsed nimetused)
- kui ainult üht päritolu rafineeritud õli/rasv → esitada täpse nimetusega

Nt 'rapsiõli' [ei ole vaja esitada 'taimne õli (rapsiõli)']

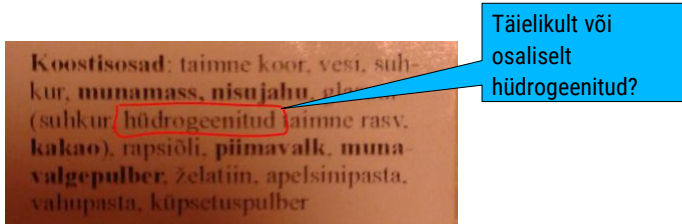
Koostisosa „taimsed rasvad“/“taimsed õlid“

Kui kasutatakse liitkoostisosa, mille kohta esitatud ainult 'taimsed rasvad' või 'taimsed õlid' -> küsida tarnijalt täpsustust

„täielikult hüdrokeenitud“ või „osaliselt hüdrokeenitud“

Hüdrokeenitud rasva kasutamisel tuleb lisada märge „täielikult hüdrokeenitud“ või „osaliselt hüdrokeenitud“ -> annab tarbijale infot tootes sisalduda võivatest trans-rasvhapetest

Lõhna- ja maitseained (EN *flavour/flavouring*)

Mitte segi ajada
vürtside ja
maitsetaimedega!

Esitatakse tekst 'lõhna- ja maitseaine' VÕI
täpsem nimetus VÕI kirjeldus

*Nt lõhna- ja maitseaine, vanilli lõhna- ja maitseaine, vanilliin,
kaneeliekstrakt, tilliekstrakt, X-eeterlik õli või X-essents jne*

Erandid: **kofeiin, kiniin** – alati nimeliselt, nt: lõhna- ja
maitseaine (kofeiin)

*Ei ole aroom- ja maitseained, lõhnaained,
aroomiained*

Lisaained ja lisaainete rühmanimetused

- **Rühmanimetused** leiab määruse [1169/2011](#) VII lisa C osast

Nt [hape](#), [happesuse regulaator](#), [tardaine](#) jne

- **Rühmanimetuste funktsioonide selgitused** leiab lisaainete määruse 1333/2008 I lisast (*[mida teeb stabilisaator?](#)*)
- **Lisaainete nimetused ja E-numbrid** leiab lisaainete määruse 1333/2008 II lisa B osast (pealkiri „Kõikide lisaainete loetelu“)

Sõna „mahe“ ([834/2007](#) art 23)

„Mahe“, „mahe-“, „ökoloogiline“, „öko-“, *organic, luonnonmukainen* ... jt – need on mahepõllumajandusliku tootmisega seotud mõisted - leiab eri keeltes määruse (EÜ) nr [834/2007](#) lisast

Neid mõisteid ei kasutata toidu kohta (mürgistamine, reklaam, äridokumendid), **mis ei ole toodetud/valmistatud mahepõllumajandusnõuete kohaselt**

v.a mittepõllumajanduslikud koostisosad
või kui puudub ilmne seos mahepõllumajandusliku tootmisega

Hoiduda mürgistamisel/reklaamimisel selliste mõistete (sh kaubamärkides kasutatavad mõisted) või meetodite kasutamisest, mis võiksid tarbijat **eksitada**, jättes mulje mahetootest kui tegelikult ei ole tegemist mahetootega

Kõik eelnev kehtib ka koostisosade nimetamise kohta!

Vt ka: www.vet.agri.ee -> Toit ->

■ Toit	Toidi
> Üldine info	
> Teavitamine ohtlikust toidust	
> Abiks tarbijale	
> Esmatootmine	Toidi
> Liha käitlemine	Tart
> Piima käitlemine	Kohu
> Kala käitlemine	
> Muna käitlemine	
> Mee käitlemine	
> Mitteloorse/kombineeritud toidu käitlemine	MÜÜ
> Hulgi müük	
> Toidu vedu	
> Toidu jaemuük	
> Toitlustamine	
> Eraelamus toidu käitlemine	
> Toiduga kokku puutuvad materjalid ja esemed	
> Toidu mürgistamine	
• Toitumisalane teave	
> Toitumis- ja tervisealased väited	
> Toiduliigid ja -grupid	

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

Aitäh!

Tiiu Rand

tiiu.rand@vet.agri.ee